

eman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

Espainiako Historia USE 2020

www.ehu.es

ESPAINIAKO HISTORIA

HISTORIA DE ESPAÑA

Ez ahaztu azterketa-orrialde bakoitzean kodea jartzea.

Proba idatzi honek 4 ariketa ditu. *Proposatutako lau ariketa hauetako Biri erantzun behar diezu.*

Ariketak bi multzotan banatuta daude:

A multzoa: bi gai ditu, eta bati erantzun behar diozu.

B multzoa: bi testu ditu, eta bati erantzun behar diozu

Jarraibideetan adierazitakoei baino galdera gehiagori erantzunez gero, erantzunak ordenari jarraituta zuzenduko dira, harik eta beharrezko kopurura iritsi arte.

Zuzenketa- eta kalifikazio-irizpide espezifikoak:

1. Gaia: 5 puntu. Gaiaren kalifikazioa irizpide hauen arabera egingo da:
 - a. Galdetzen denari egokitzeko gaitasuna: 1 p.
 - b. Kontzeptuak eta hiztegi espezifikoa ondo erabiltzea: 1 p.
 - c. Gaia bere testuinguruan jartzea: 3 p.
2. Testu-iruzkina: 5 puntu. Irizpide hauen arabera kalifikatuko da testua:
 - a. Testua kokatzea (testu mota, egilea, jasotzaileak, garaia): 0,5 p.
 - b. Testuaren analisia: testuaren oinarriko ideiak nabarmentzea: 1,5 p.
 - c. Testuinguruan jartzea: testua bere prozesu historikoan ezartzea: 2,5 p.

No olvides incluir el código en cada una de las hojas de examen

Esta prueba escrita se compone de 4 ejercicios. *Debes responder a DOS de los cuatro ejercicios.*

Los ejercicios están distribuidos en dos bloques:

Bloque A: consta de dos temas, debes desarrollar 1 de ellos.

Bloque B: consta de dos comentarios de texto, debes responder 1 de ellos.

En caso de responder a más preguntas de las estipuladas, las respuestas se corregirán en orden hasta llegar al número necesario.

Criterios específicos de corrección y calificación:

1. Tema: 5 puntos. La calificación del tema se ajustará a los siguientes criterios:
 - a. Capacidad para ajustarse a lo que se pregunta: 1 p.
 - b. Uso adecuado de los conceptos y vocabulario específico: 1 p.
 - c. Contextualización del tema: 3 p.
2. Comentario de texto: 5 puntos. La calificación del texto se ajustará a los siguientes criterios:
 - a. Localización del texto (tipo de texto, autor, destinatarios, época): 0,5 p.
 - b. Análisis del texto: resalta las ideas fundamentales del texto: 1,5 p.
 - c. Contextualización: encuadra el texto en su proceso histórico: 2,5 p.
 - d. Importancia del texto: destaca su importancia para comprender el período histórico en el que está inscrito: 0,5 p.

Universidad del País Vasco Euskal Herriko Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
EBALUAZIOA

2020ko EZOHIKOA

EVALUACIÓN PARA EL ACCESO A
LA UNIVERSIDAD

EXTRAORDINARIA 2020

ESPAINIAKO HISTORIA

HISTORIA DE ESPAÑA

A MULTZOA: Gaiak

(Bi gai ditu, eta bat garatu behar diozu)

A1. GAIA: ESTATU LIBERALAREN ERAIKUNTZA ETA FINKAPENA (1834-1874): 1. Liberalismoaren garaipena: moderatuak eta aurrerakoiak, haien legeria ekonomikoa. 2. Seiurteko Demokratiko edo Iraultzailea.

A2. GAIA: TRANTSIZIOA (1975-1982): 1978KO KONSTITUZIOA ETA 1979KO GERNIKAKO ESTATUTUA: 1. Erreforma politika eta Moncloako hitzarmenak. 2. 1978ko Konstituzioa. 3. Autonomia-estatutuak. 4. Bortizkeria politika eta gatazka sozialak.

BLOQUE A: Temas

(Consta de dos temas, debes desarrollar 1)

TEMA A1: CONSTRUCCIÓN Y CONSOLIDACIÓN DEL ESTADO LIBERAL (1834-1874): 1. El triunfo del liberalismo: moderados y progresistas, su legislación económica. 2. El Sexenio Democrático o Revolucionario.

TEMA A2: LA TRANSICIÓN (1975-1982): LA CONSTITUCIÓN DE 1978 Y EL ESTATUTO DE GERNIKA DE 1979: 1. La reforma política y los Pactos de la Moncloa. 2. La Constitución de 1978. 3. Los Estatutos de Autonomía. 4. La violencia política y la conflictividad social.

ESPAINIAKO HISTORIA

HISTORIA DE ESPAÑA

B MULTZOA: Testu-iruzkina

(Bi testu ditu eta bataren iruzkina egin behar diozu)

B1. TESTU-IRUZKINA: 1876KO KONSTITUZIOA (1876-06-30)

Alfontso XII.a Jainkoaren graziaz Espainiako Errege konstituzionala denak honako hau ikusi eta ulertzen duzuen guztioi zera jakinarazten dizue: egun bilduta jarraitzen duten Erresumako Gorteekin batera eta haiekin bat etorritz, honako hau agindu eta berretsi dudala:

Espainiako Monarkiaren Konstituzioa

11. art. Erlijio Katoliko, Apostoliko eta Erromatarra Estatuaren erlijioa da. Nazioa haren kultua eta haren ministroak mantentzera behartuta dago.

Espainiako lurraldean ezingo da inor molestatu ez bere iritzi erlijiosoengatik ez bere kultua praktikatzegatik, baldin eta kristau moralari zor zaion errespetua gordetzen bazaio.

Ez dira baimenduko, ordea, Estatuaren erlijioarenak ez diren jendaurreko zeremonia eta adierazpenak. (...)

13. art. Espainiar orok du eskubidea:

Bere iritzi eta ideiak askatasunez adierazteko, ahoz, idatziz, inprimaketaz edo antzeko beste prozedura batez baliatuz eta aurretiko zentsurari lotu gabe.

Bakean biltzeko.

Giza bizitzaren xedeetarako elkartzeko (...).

18. art. Legeak egiteko ahalmena Gorteek dute Erregearekin.

19. art. Gorteak ahalmen bereko bi gorputz legegilez osatuta daude, gaitasun berberak dituztenak: Senatuak eta Diputatuen Kongresuak.

20. art. Senatua honela osatuta dago: norberaren eskubideko senatariak; Koroak izendatutako biziarteko senatariak; Estatuko korporazioek eta zergapeko handiek hautatutako senatariak (...).

28. art. Legeak finkatzen duen metodoaren bitartez hautatu eta berrautatu ahal izango dira diputatuak (...).

50. art. Erregeak du legeak betearazteko eskumena (...).

75. art. Kode berberak aginduko dute monarkia osoan, zirkunstantzia jakin batzuen ondorioz legeek xedatzen dituzten aldaketak egin ahal izango badira ere. Epaiketa arrunt, zibil eta kriminaletan, foru bakarra ezarriko da espainiar guztientzat (...).

Madriilen, 1876ko ekainaren 30ean.

ESPAINIAKO HISTORIA

HISTORIA DE ESPAÑA

B2. TESTU-IRUZKINA: ANTONIO AÑOVEROS BILBOKO GOTZAINAREN SERMOIA (1974-02-24)

Euskal Herriko biztanleen bizikidetzari eta gure elizbarrutiari kalte gehien egiten dien arazoetako bat *euskal gatazka* delakoa da. Zertan datza arazo hori?

Oinarri-oinarrizkoa bakarrik aipatuta, honela azaldu daiteke: zenbait herritarrek, bakoitzak bere ñabardurekin bada ere, euskal herria zapalduta dagoela baieztatzen dute eta haren eskubideak aitortu daitezkeen eskatzen dute; beste herritar batzuek, ordea, errefusatu egiten dute salaketa hori, haserre, eta aldarrikatzen dute egoera aldatzeko saio guztiak gizarte-sistemaren aurkako eraso larria direla. (...)

Euskal herriak berriazko ezaugarri kultural eta espiritualak ditu, eta haien artetik nabarmentzekoa da milaka urte dauzkan hizkuntza. Ezaugarri berezi horiek berriazko nortasuna ematen diote herriari, egun Espainiako estatua osatzen duten herrien artean.

Espainiako estatuko gainerako herriek bezalaxe, euskal herriak ere eskubide osoa du bere nortasuna mantentzeko, bere ondare espirituala lantzeko eta garatzeko, inguruko herriekiko truke osasungarriaren aurka egin gabe, bidezko askatasuna aitortuko dion antolamendu soziopolitiko baten barruan.

Baina, egungo egoeran, euskal herriak oztopo latzak ditu eskubide horretaz gozatzeko. Euskararen erabilera mugatua dago, nabarmen, maila guztietako irakaskuntzan eta komunikabideetan (prentsa, irratia, telebista). Adierazpen kulturalak ere bereizketarik gabe kontrolatzen dituzte.

Elizbarrutiaren egoera honetan, Elizak, Kristoren salbamena iragartzeko eta gogora ekartzeko, aholkua eta adorea eman behar ditu, behar bezala aldatzeko (...) gure herriko egoerak (...).

Antonio Añoveros, “Kristautasuna, herriak salbatzeko mezua”, 1974ko otsailaren 24an Bizkaiko elizetan irakurritako sermoia.

Unibertsitatera Sartzeko Ebaluazioan testu historikoen iruzkina egiteko eskema

A. Testuaren kokapena eta sailkapena (0,5 puntu)

Testu mota: juridikoa (konstituzioak, legeak, dekretuak, erregelamenduak...), narratiboak (manifestuak, proklamak, diskurtsoak, txostenak...), kazetaritzakoak (prentsa artikulua), gutunak, literatur lanak (memoriak, nobelak...), historiografikoak (historialarien lanak).

Egilea: indibiduala edo kolektiboa; eman azalpen labur bat.

Hartzailea: indibiduala edo kolektiboa; eman azalpen labur bat.

Une historikoa: kokatu testua dagokion Aro Garaikideko etapan.

B. Testuaren analisia (1,5 puntu)

Azaldu testuaren edukia, kontuan harturik zer dioten: pertsonak, erakundeak, gertaerak, datak, lekuak...

Nabarmendu testuaren oinarritzko ideiak, aintzat harturik hurrenkera literala (paragrafoen arabera edo, testu juridikoen kasuan, artikuluen arabera) edo logikoa, elkarri lotutako ideiak taldekatuz.

Helburua da edukia azaltzea edo interpretatzea, eta testuan agertzen dena beste hitz batzuekin ez errepikatzea.

C. Testuinguruan kokatzea (2,5 puntu)

Atal garrantzitsuena da. Helburua da testua prozesu historikoan kokatzea, bere testuinguru historikoan, haren garrantzia ulertzeko, denbora horri buruzko ezagutzak aplikatuz testuari lotuta. Horrek ez du aitzakia izan behar gai bat garatzeko testutik deskonektatuta.

Testuinguruan koka daiteke bereiziz aurrekariak, gertaeren garapena eta haien ondorioak, edo bereiziz faktore koiunturalak (berehalakoak) eta egiturazkoak (sakonak).

Testuaren arabera, **atal hau oinarritu daiteke denbora labur edo koiuntura** batean (Independentzia Gerra, II. Errepublika, Trantsizioa) edo zenbait hamarralditako **denbora ertain** batean (Estatu liberala, Errestaurazioa, Diktadura frankista).

D. Testuaren garrantzia (0,5 puntu)

Nabarmendu testuak bere garai historikoa ulertzeko duen garrantzia edo interesa. Testuaren balorazio kritiko bat egin daiteke: haren objektibitatea, betetze maila...

**ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK
CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN**

Bibliografía gomendatua

- Egido León, Ángeles (koord.): *La historia contemporánea en la práctica. (Textos escritos y orales, mapas, imágenes y gráficos comentados)*. Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, Madril, 1996, 13-20 eta 205-234. orrialdeak bereziki.
- Moradiellos, Enrique: *El oficio de historiador. Estudiar, enseñar, investigar*. Akal, Madril, 2013, 209-234. orrialdeak bereziki.

2020